

Formaðurin í Føroya ídnaðarfelag:

Neyðugt við yviretablering og ávísu tali av konkursum

— men grunnarnir eru ov trekir at veita studning

— Vit skulla sanniliga ikki hava ídnað fyrri ein og hvønn pris í Føroyum. Tað má ikki verða so, at ídnaðurin um nøkur ár er blivin eitt haft um fótin á samfelagnum. At vit hava fingið eina rúgvu av órentablum ídnaði, sum vit ikki eru førir fyrri at avvikla.

Tað er formaðurin í Føroya ídnaðarfelag, Guttormur Djurhuus, sum sigur hetta. Sum dømi um órentablán ídnað nevnr hann aluminíumsídnaðin í Noregi, sum tað almenna nú noyðist at stuðla figgarliga, so tey nógvu arbeiðsplássini og kapitalurin ikki fara fyrri skeyti.

— Noregur hevði fingið munandi meira burtur úr við at útflyta streymin, sum fer til aluminíumsídnaðin.

Eitt annað dømi um hetta eru skipasmíðjurnar í Svøríki. Eisini tær liva nú av almennum innspæningum.

— Ti skulla vit miða í móti at fáa relativt smáar fyrirtøkur við ikki alt ov høgari grundleggjng fyrri hvørt arbeiðspláss. Soleiðis fáa vit eitt fleksibelt vinnulív, sum tolir skiftandi tíðir.

Lofast í Tinganesi

— Tað er neyðugt við einum ávísu tali av konkursum um árið, og virki skulla ikki lofast úti í Tinganesi fyrri ein og hvønn pris. Men fyrri at

fáa hetta ávísu talið av konkursum er neyðugt við eini yviretablering, so vit kunna fáa eitt úrval av fyrirtøkum, sum eru førar fyrri at liva.

Guttormur Djurhuus sigur, at vit hava ikki hesa yviretablering í dag og tað kemst av, at grunnarnir eru ov restriktív, ov trekir at veita studning. Hann sigur, at ætlanin við Menningargrunninum var júst hetta, at hann skuldi veita risikoviljugan kapital, men grunnurin hevur bert í einum føri mist pengar.

— Grunnurin krevur ov stóra trygd fyrri at veita studning. Tað kann ikki vera meiningin, at bæði hús og heim skal setast í veð fyrri at kunna royna at gera eitt gott hugskot til veruleikan.

Sita ov fast á pengunum

— Menningargrunnurin hevur jattað nógvar milliónir, sum ongantið eru avheintaðar. Tað er jú so lætt hjá nevndini at siga, at allir pengarnir eru jattaðir, tí so sleppur hon frá at arbeiða við umsóknunum.

Guttormur Djurhuus heldur, at tað skuldi verið fyriskipað soleiðis, at um jattaður peningur ikki er avheintaður í einum ávísu um tíðarskeiði, so fellur hann aftur til grunnin, sum so kann jatta hann til onnur endamál. Hann heldur, at tað er freistandi hjá nevndini í Menningar-

Guttormur Djurhuus — málsetningurin hjá ídnaðinum má falla saman við málsetninginum hjá samfelagnum í heild. Arbeiði til allar hendur fyrri eina rimiliga løn. Hinvegin kann ídnaðurin ikki vera eitt endamál í sær sjálvum

grunninum at bliva restriktív fyrri ikki at missa pengar. Hinvegin er ongin meining í, at grunnurin veitir studning til hotelvirkssemi o.t.l.

— Tað varð sagt á pannelfundinum í SMS herfyrri, at man má krevja av monnum, sum hava ein góðan »idé«, at teir ikki gevast við at søkja um studning, hóast teir í fyrsta og øðrum umfari fáa noktan. Men tað kann ikki vera rætt, at man skal brúka so nógva orku til at fara til grunnarnar ferð eftir ferð fyrri at fáa ein »idé« framdan, at man neyvan orkar at fara undir sjálva fremjingina.

Guttormur Djurhuus heldur annars, at Menningargrunnurin og Ídnaðargrunnurin krevja ov lit- ið frá landsstýri.

Rakstrar-kreditturn

— Tað er ein almennur tørvur á rakstrar-kreditturn í Føroyum í dag og tí arbeiða nógvi virki tungt og

órationalt. Tað, sum okk- um tørvur, er ein skipan, har bankarnir veita 50% av tørvandi rakstrar-kreditturn móti veðhaldi í goymslu og onkur av grunninum kundi so veðhildið fyrri hinum 50%.

Guttormur Djurhuus heldur ikki, at vit eiga at byggja virki, sum ikki hava ráð at gjalda arbeiðsfólkinum eina hampiliga løn. So mugu tey heldur koyrast konkurs.

Mjorkatosið hjá býráðnum

— Teir kommunalu myndugleikarnir í Havn skuldu verið eitt sindur erligari og bart út sagt, at tað er ein yviretablering í býnum og vit ynskja ikki fleiri virki her, fyrr enn í-búðaspurningurin er loystur. Men í staðin fyrri krógvar býráðið seg aftanfyrri mjorkatos um klokkeviðurskipti og býarplan.

Formaðurin í Ídnaðarfelagnum metir tað at vera í lagi, um ikki fleiri virki

koma í Havnini fyrribils, tit vit hava kanska havt ov stóra miðsavn her.

Annars hava kommunurnar í Føroyum yvirhøvdur eina positiva støðu til nýetablering.

Almennar iløgur og útbygging

— Tað er neyðugt at stýra teimum almennu iløgnum, soleiðis at tær verða lagdar yvir eitt langt áramál. Tað kann ikki vera rætt, at fleiri almennir bygningar eru í gerð í senn í Havn. Hetta ger eisini, at tað er torført at fáa nóg nógva arbeiðsorku í býnum. Hetta kann stýrast bæði á kommunalunum stigi og av landsstýrinum. Guttormur Djurhuus visir á skeivleikan í, at almenn útbygging forðar fyrri eini móguligari framtíðarvinnu. Sum dømi nevnr hann byrgingina í Hvan-nasundi. Hvan-nasund er eitt av teimum fáu plássunum í Føroyum, sum er egnað til fiskaalng, men fyrri at hetta nú kann vera móguligt, má byrgingin gravast upp og rør leggjast í hana.

— Tað almenna átti at hugsa seg betur um, áðrenn vegir, byrgingar o.t.l. verður gjørt.

Lóggávan í lagi

— Lóggevingin um tollar á ráveru og maskinum er liberal, men tolkingin av henni er ov tilvildarlig og ynskja vit í Ídnaðarfelagnum at fáa hana í fastari legu. Tað er tungt at fáast við, tá man skal út í Tinganes, hvørja ferð okkurt ivamál er.

Guttormur Djurhuus leggur afturat, at við nýggju partafelagsskatt-lógini hava virkini fingið ein rimiligan móguleika til burturleggingar til komandi endamál.

Føroyskar vørur og útlendskar

— Tað skuldi verið ein sjálvsøgd sök at keypa føroyskar vørur, tá tær eru eins góðar og biligar sum tær útlendsku. Men tað er skeivt at keypa føroyskar vørur, tá tær eru dýrari. Ti kanska koma vit tá har til, at vit ikki

leggja í at framleiða eins góðar og biligar vørur sum tær, ið verða fluttar inn. Ti haldi eg til dømis, at tað er skeivt at hava verjutoll.

Hann sigur, at føroysk virki eiga at leggja dent á at framleiða biligar vørur og tey hava móguleikar til at gera eins biligar vørur og tær innfluttu. Tað má vera eitt standandi krav, at tað almenna brúkar føroyskar vørur og tænastru í teimum førum, tær eru til og treytað av, at góðska og prisur eru á sama stigi sum tær útlendsku. Hann nevnr sum dømi, at Strandferðslan einans eigur at selja føroyskt öl og sodavatn og at Lands-verkfrøðingurin átti at latið øll dekk vulkanisera í Føroyum.

— Men har, sum vit ikki eru førir fyrri at gera vørna eins biliga og ta útlendsku, eiga vit ikki at royna okkum.

Tekniska útbygvingin

— Tað er onki dulsmál, at tekniska útbygvingin í Føroyum er undir allan kritikk. Eg spurdi einaferð á einum fundi, har teknisku skúlarnir eisini vóru umboðaðir, hvussu tað bar til at sleppa gjøgnum eina tekniska útbygving uttan at duga at rokna brot. Svarið eg fekk, var, at tað er ikki uppgávan hjá teknisku skúlunum at læra næmingarnar at rokna brot. Um so er, so má tað í hvussu er vera teirra uppgáva at skilja teir burtur úr, sum ikki duga at rokna brot. Kvaliteturin má eisini bliva undir alt lágmark, tá dumpiprosentið er null.

Føroyska vikan í SMS

— Ídnaðarfelagið hevði í eina tíð arbeitt við tankanum um eina føroyska viku, og tá SMS bjóðaði sær til at skipa fyrri slikar viku, var ongin orsök til at siga nei. Orsøkin til, at vikan var í SMS, var einfaldliga hon, at ongin annar kom við tilbøðnum. Kanska verður føroysk vika í hølunum hjá Keyps-samtøkuni næsta ár, um teir bjóða okkum tey.

